

Sygn. akt III KK 445/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 marca 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Zbigniew Puskarski (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Jan Bogdan Rychlicki

SSN Andrzej Stępka

Protokolant Teresa Jarosławska

przy udziale prokuratora Prokuratury Generalnej Zbigniewa Siejbika,
w sprawie **M. O.**

skazanej z art. 286 § 3 kk

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na rozprawie

w dniu 28 marca 2014 r.,

kasacji, wniesionej przez Prokuratora Generalnego na niekorzyść skazanej
od wyroku Sądu Rejonowego w B.

z dnia 25 czerwca 2013 r.,

**uchyla zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje do ponownego
rozpoznania Sądowi Rejonowemu w B.**

UZASADNIENIE

Prokurator Rejonowy w B. oskarżył M. O. o to, że w dniu 17 stycznia 2013 r. w B., działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej ze z góry powziętym zamiarem doprowadziła do niekorzystnego rozporządzenia mieniem G. K. w kwocie 170 zł w ten sposób, że na portalu A. nr [...] wystawiła do sprzedaży telefon marki

Nokia 500, przy czym otrzymała na swoje konto pieniądze w kwocie 170 zł, a zakupionego telefonu nie wysłała kupującemu ani nie zwróciła pieniędzy, przy czym czyn ten stanowił wypadek mniejszej wagi,

tj. o przestępstwo z art. 286 § 3 k.k.

Jednocześnie na podstawie art. 335 § 1 k.p.k. prokurator wniósł o wydanie wobec M. O. wyroku skazującego bez przeprowadzenia rozprawy i wymierzenie oskarżonej uzgodnionych z nią kary i środka karnego, mianowicie kary grzywny w wysokości 20 stawek dziennych po 30 zł każda oraz obowiązku naprawienia szkody.

Wobec zgłoszenia tego wniosku Sąd Rejonowy w B. na posiedzeniu w dniu 25 czerwca 2013 r., pod nieobecność prawidłowo zawiadomionych stron i pokrzywdzonego, wydał wyrok o sygn. XVI K .../13, na mocy którego uznał oskarżoną M. O. za winną zarzucanego jej czynu, tj. przestępstwa z art. 286 § 3 k.k. i za to na podstawie tego przepisu skazał ją na karę grzywny w wysokości 20 stawek dziennych, ustalając wysokość jednej stawki na kwotę 30 zł. Wymierzył oskarżonej 60 zł opłaty i obciążył ją kosztami procesu.

Wyrok ten nie został zaskarżony przez żadną ze stron i uprawomocnił się w dniu 3 lipca 2013 r.

Kasację od tego wyroku wniósł przed upływem terminu określonego w art. 524 § 3 k.p.k. Prokurator Generalny. Na podstawie art. 521 § 1 k.p.k. zaskarżył wyrok w całości na niekorzyść M. O., zarzucając „rażące i mające wpływ na treść wyroku naruszenie przepisów prawa procesowego, a mianowicie art. 343 § 7 k.p.k. w zw. z art. 335 § 1 k.p.k. polegające na uwzględnieniu wniosku prokuratora złożonego w trybie art. 335 § 1 k.p.k. i wymierzeniu bez przeprowadzenia rozprawy oskarżonej M. O. kary niezgodnej z uzgodnionymi z oskarżoną warunkami skazania ujętymi w uprzednio zaakceptowanym przez Sąd wniosku prokuratora z pominięciem orzeczenia środka karnego w postaci obowiązku naprawienia szkody”.

W konkluzji wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasację należało uznać za zasadną, bowiem orzekający w sprawie Sąd rzeczywiście rażąco naruszył przepisy prawa procesowego, a zaistniałe uchybienie

miało istotny wpływ na treść orzeczenia. Nie ulega wątpliwości, że wyrokujący na posiedzeniu, w następstwie umieszczenia przez prokuratora w akcie oskarżenia wniosku o wydanie wyroku skazującego bez przeprowadzenia rozprawy i orzeczenie uzgodnionej z oskarżonym kary lub (i) środka karnego, sąd jest związany treścią takiego wniosku (zob. liczne judykaty Sądu Najwyższego, np. wyroki: z dnia 17.10.2012 r., III KK 478/11, Lex nr 1226720; z dnia 23.05.2013 r., IV KK 57/13, Lex nr 1314559; z dnia 16.07.2013 r., III KK 202/13, Lex nr 1335580; z dnia 15.10.2013 r., III KK 265/13, Lex nr 1380961). Oznacza to, że bez uzyskania zgody stron, nie może zastosować wobec oskarżonego represji karnej w innej postaci niż postulowana we wniosku.

Z dokumentów zawartych w aktach niniejszej sprawy wynika, że ówczasie podejrzana M. O. zadeklarowała, w uzgodnieniu z prokuratorem, chęć „dobrowolnego poddania się karze w trybie art. 335 par. 1 k.p.k.”, przy czym zostało sprecyzowane, że będzie to kara grzywny w wymiarze 20 stawek dziennych po 30 zł, wraz z obowiązkiem naprawienia szkody (protokół przesłuchania podejrzanej – k. 32, wniosek podejrzanej – k. 33). To uzgodnienie, niesprzeczne z odpowiednimi przepisami materialnoprawnymi, znalazło wyraz w zawartym w akcie oskarżenia wniosku o wydanie wobec M. O. wyroku skazującego bez przeprowadzenia rozprawy. Tymczasem Sąd Rejonowy w B. skazując oskarżoną, poprzestał na wymierzeniu jej określonej we wniosku kary grzywny, natomiast nie orzekł środka karnego w postaci obowiązku naprawienia szkody. Rozstrzygnął tak mimo braku zgody stron na zaniechanie orzeczenia tego obowiązku. Nie ma przy tym znaczenia okoliczność, że – jak się wydaje – pominięcie środka karnego było raczej wynikiem nie dość uważnego procedowania Sądu (znalazło to również wyraz w pomyleniu imienia oskarżonej oraz użyciu niewłaściwej formy osobowej w pkt II wyroku), a nie intencjonalnego nieorzeczenia tego środka. Finalnie doszło bowiem do sytuacji przez ustawę nieprzewidzianej: wydania wyroku na posiedzeniu w trybie art. 343 § 1-6 k.p.k., jednak o treści odbiegającej od uzgodnionej przez strony i postulowanej we wniosku, o którym mowa w art. 335 § 1 k.p.k., bez poczynienia w tym względzie modyfikacji przez same strony. W związku z tym nasuwa się uwaga, że nie jest precyzyjne zawarte w zarzucie kasacji stwierdzenie, iż sąd orzekający uwzględnił wniosek prokuratora złożony w trybie art. 335 § 1 k.p.k. i bez

przeprowadzenia rozprawy wymierzył oskarżonej karę (pojmowaną jako całokształt represji karnej) odbiegającą od uzgodnionych z nią warunków skazania. Trudno bowiem mówić o uwzględnieniu wniosku – w rozumieniu art. 343 § 6 k.p.k. – w sytuacji, gdy wydany wyrok odbiega treścią od postulowanego we wniosku. W grę wchodzi zatem rażące naruszenie przez Sąd *meriti* przede wszystkim art. 343 § 6 k.p.k., polegające na zaniechaniu przeprowadzenia rozprawy i wydaniu wyroku, o treści nie w pełni odpowiadającej złożonemu przez prokuratora wnioskowi. Wskazanie w kasacji jako naruszonego art. 343 § 7 k.p.k. wydaje się o tyle wątpliwe, że w kontekście treści tego przepisu („Jeżeli sąd uzna, że nie zachodzą podstawy do uwzględnienia wniosku, sprawa podlega rozpoznaniu na zasadach ogólnych”) brak jest podstaw do stanowczego twierdzenia, iż Sąd *a quo* „uznał”, tj. po przeprowadzeniu procesu myślowego przyjął, że nie zachodzą podstawy do uwzględnienia wniosku. Ta uwaga nie zmienia poglądu, że autor kasacji trafnie wskazał na istotę zaistniałego uchybienia, które wyraża się w wydaniu przez sąd orzekający w trybie art. 343 k.p.k. wyroku niezgodnego z wnioskiem złożonym przez prokuratora na podstawie art. 335 § 1 k.p.k.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Najwyższy uwzględnił zawarty w kasacji wniosek i wydał orzeczenie o charakterze kasatoryjnym.

Przy ponownym rozpoznaniu sprawy Sąd Rejonowy, o ile uzna, że wniosek prokuratora o wydanie wobec oskarżonej wyroku skazującego bez przeprowadzenia rozprawy zasługuje na uwzględnienie, wyda wyrok na posiedzeniu, bacząc by w zakresie wymierzonej kary i środka karnego był on zgodny z wnioskiem. W przeciwnym wypadku Sąd rozważy celowość wezwania stron do zmiany poczynionego uzgodnienia, względnie bez podejmowania starania w tym względzie rozpozna sprawę na zasadach ogólnych.